

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН ГРАДА СУБОТИЦЕ

Водич кроз права и субвенције намењене особама са инвалидитетом, пензионерима са нижим примањима, социјално угроженим лицима и деци на територији града Суботице

У Републици Србији не постоји посебан закон који регулише сва права, па ни субвенције за особе са инвалидитетом (ОСИ), пензионерима са нижим примањима, социјално угроженим лицима и деци. Одредбе су расуте у многим законима и подзаконским актима и често су недовољне да би се разумео поступак остваривања.

Ради бољег увида у важеће прописе, опште информисаности и заинтересованости грађана, Локални омбудсман града Суботице израдио је Водич кроз права и субвенције намењене особама са инвалидитетом, пензионерима са нижим примањима, социјално угроженим лицима и деци

I. ПРАВА

Устав Републике Србије, као највиши акт нашег позитивног законодавства, у делу гарантованих људских права и слобода прописује у чл. 69. став 1. и став 2.

“Грађани и породице којима је неопходна друштвена помоћ ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба, имају право на социјалну заштиту, чије се пружање заснива на начелима социјалне правде, хуманизма и поштовања људског достојанства.

Права запослених и њихових породица на социјално обезбеђење и осигурање уређују се законом.”

1. ОБЛАСТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

У најширем смислу речи, социјална заштита обухвата системе социјалне сигурности и социјалне заштите. Област социјалне заштите и социјалне сигурности регулисана је **Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 24/11)**.

Делатност социјалне заштите подразумева организоване мере и активности на стварању услова за остваривање заштитне функције породице, услова за самосталан живот и рад лица, која се налазе у стању социјалне потребе, или њихово активирање у складу са способностима, обезбеђивање средстава за живот материјално необезбеђеним за рад неспособним грађанима и другим грађанима који су у стању социјалне потребе, као и обезбеђивање других облика социјалне заштите.

Социјална заштита јесте организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

Стање социјалне потребе је стање у којем је грађанину или породици неопходна друштвена помоћ, у циљу савладавања социјалних и животних тешкоћа.

Социјална сигурност се обезбеђује грађанима, који су неспособни за рад, а немају средства за издржавање и грађанима и породици, који својим радом или на други начин, не могу да обезбеде довољна средства за задовољавање основних животних потреба.

А. Права по основу Закона о социјалној заштити:

Ради обезбеђивања права утврђених Законом о социјалној заштити и унапређења услуга социјалне заштите оснивају се установе социјалне заштите, и то: Центри за социјални рад, установе за васпитање деце и омладине, завод за социјалну заштиту, јавне агенције и фондације.

Центре за социјални рад оснива јединица локалне самоуправе. За остваривање права прописаних у систему социјалне заштите, потребно је да се заинтересована лица обратe Центру за социјални рад, на територији на којој имају пребивалиште. Појединци своје захтеве за помоћ и заштиту подnose у месту свог сталног борава. Захтев за остваривање права подnose уживалац права или његов законски заступник надлежном Центру за социјални рад. У Центру за социјални рад се могу добити све потребне информације о неопходној документацији, о самом поступку, као и о свим другим облицима и могућностима решавања новонасталих проблема и сметњи. Захтев за покретање поступка пред Центром за социјални рад може да поднесе брачни друг или лица која живе у заједничком домаћинству, али и органи и организације, које по својим надлежностима утврде угроженост деце, младих или особа које немају радну способност. У смислу поступка, појединац остварује права по одредбама Закона о општем управном поступку, уколико спорна питања нису другачије уређена појединим нормативима, а одлуке се доносе у року од 60 дана, од дана од када је поднет захтев. Уколико орган управе – Центар за социјални рад не донесе одлуку у наведеном року, странка има право да поднесе притужбу Локалном омбудсману, притужбу на “ћутање администрације”. На одлуке које доноси Центар за социјални рад, загарантовано је право жалбе.

Б. Права која обезбеђује Република су:

- Материјална подршка
- Право на додатак за помоћ и негу другог лица
- Право на смештај у установу социјалне заштите
- Смештај у другу породицу

Корисник права или услуга социјалне заштите јесте појединац, односно породица која се суочава с препрекама у задовољавању потреба, услед чега не може да достигне или да одржи квалитет живота или која нема довољно средстава за подмирење основних животних потреба, а не може да их оствари својим радом, приходом од имовине или из других извора.

Материјалну подршку корисник остварује путем новчане социјалне помоћи, додатка за помоћ и негу другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица,

помоћи за оспособљавање за рад, једнократне новчане помоћи, помоћи у природи и других врста материјалне подршке.

Право на новчану социјалну помоћ припада појединцу, односно породици, који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног законом. Појединац који је неспособан за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад и једнородитељска породица имају право на увећану новчану социјалну помоћ. У смислу Закона, неспособнима за рад, сматрају се лица, жена и мушкарац који су навршили године живота прописима одређене као услов за старосну пензију, дете до навршене петнаесте године живота, а ако је на редовном школовању до краја школовања, односно најкасније до навршене 26. године живота и лице потпуно неспособно за рад, према прописима о пензијском инвалидском осигурању. Појединцу који је способан за рад, односно породици у којој је већина чланова способна за рад припада новчана социјална помоћ у трајању до девет месеци у току календарске године, ако испуњава услове прописане законом.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица има лице коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе. Право на додатак за помоћ и негу другог лица остварује лице ако то право не може да оствари по другом правном основу. Висина права на додатак за помоћ и негу утврђује се законом. Износ додатка за помоћ и негу другог лица усклађује се са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу статистичких података, два пута годишње, 1. априла и 1. октобра.

Право на смештај у установу социјалне заштите има: Дете без родитељског старања и дете чији је развој ометен породичним приликама (дете које нема живе родитеље, чији су родитељи непознати или нестали и дете чији родитељи из било којих разлога привремено или трајно не извршавају своја родитељска права и дужности), дете ометено у менталном развоју степена, умерене, теже и тешке менталне ометености, вишеструко ометено у развоју, дете оболело од аутизма, као и дете са сметњама у телесном развоју, које нема услова да остане у својој породици (слепо дете, глуво дете, дете са тешким телесним сметњама у развоју – парализа, церебрална парализа, дистрофија, плегија, параплегија, квадрипараплегија, мултипле склероза и остале урођене и стечене телесне сметње, дете са сметњама у менталном развоју – степена умерене, теже и тешке менталне ометености, дете оболело од аутизма, дете вишеструко ометено у развоја – са две или више ометености), дете са поремећајима у друштвеном понашању (дете које бежањем од куће, скитњом или сличним понашањем нарушава општеприхваћена друштвена правила понашања, трудница и самохрана мајка са дететом до године дана живота, одрасло инвалидно лице са телесним и чулним оштећењима, тешко хронично оболело лице и лице ометено у менталном развоју, пензионер и друго старо лице које није у могућности да живи у породици, односно у домаћинству, лице које се нађе у скитњи или му је због других разлога потребно привремено збрињавање и надзор.

Ради остваривања **права на смештај у установу социјалне заштите** Влада Републике Србије, односно АП Војводине, основале су установе социјалне заштите специјализоване за одговарајуће категорије корисника, у којима се обезбеђује

збрињавање (становање, исхрана, одевање, нега и помоћ и старање, васпитање, радно ангажовање, окупациона терапија и др.), а то су: Домови за децу и омладину, центри за одгој деце и омладине, заводи за васпитање деце и омладине, који обезбеђују заштиту деце са поремећајима у понашању, домови за стара и болесна лица, геронтолошки центри, заводи и домови за смештај лица ометених у менталном развоју и душевно оболела лица, домови за одрасла телесно инвалидна лица.

Лица смештена у установама социјалне заштите учествују у плаћању трошкова смештаја, ако имају сопствене приходе (према критеријумима који се утврђују подзаконским актом). У трошковима смештаја учествују и сродници лица које се смешта у установу социјалне заштите, а који су обавезни да га издржавају, уколико то лице нема довољно сопствених прихода. Уколико корисник и његови сродници немају прихода довољних за плаћање смештаја, накнада трошкова смештаја обезбеђује се из буџета Републике Србије. У том случају, уколико корисник поседује непокретну имовину, на ту имовину се ставља хипотека, како би се, по престанку смештаја рефундирани трошкови из имовине корисника.

Право на смештај у другу породицу имају лица која имају право на смештај у установу социјалне заштите.

Приликом избора породице, у коју се корисник смешта, установа која врши смештај руководиће се нарочито личним својствима корисника, чланова породице у коју се корисник смешта, стамбеним и другим могућностима породице и потребама корисника.

У вези са плаћањем трошкова смештаја у другу породицу, важе исти услови као и у вези плаћања трошкова смештаја у установу социјалне заштите.

В. Права која обезбеђује Град Суботица:

Права која обезбеђује град Суботица регулисана су одредбама Одлуке о остваривању права у области социјалне заштите из надлежности Града Суботице („Службени лист Града Суботице„, , број 40/13, 15/14-исп., 7/15, 44/16, 37/17 и 35/19).

Права корисника у области социјалне заштите утврђена законом о чијем се обезбеђењу стара Град су:

- Право на информације – корисник има право да у складу са својим потребама и способностима буде информисан о свим подацима, који су значајни за утврђивање његових социјалних потреба и како их може задовољити; уколико је корисник млађи од 15 година или је лишен пословне способности, право на увид у списе предмета, који се не воде као поверљивима његов законски заступник;
- Право на учешће у доношењу одлуке – корисник има право да учествује у процени свог стања и потреба и у одлучивању о томе да ли ће прихватити услугу; без пристанка корисника, односно његовог законског заступника, не сме се пружити било каква услуга, изузев у случајевима утврђеним законом;
- Право на слободан избор услуге – корисник има право на слободан избор услуге и пружаоца услуге социјалне заштите, у складу са законом;
- Право на поверљивост података – корисник има право на поштовање приватности приликом пружања услуге социјалне заштите;

- Право на притужбу – корисник који није задовољан пруженом услугом, поступком или понашањем пружаоца услуге, може поднети притужбу надлежном органу.

Услуге социјалне заштите, утврђене законом, о чијем се обезбеђењу стара Град су:

1. Дневне услуге у заједници:

- дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју,
- дневни боравак за умерено и теже ментално недовољно развијена одрасла лица,
- дневни боравак одраслих и старих лица са инвалидитетом,
- помоћ и нега у кући,
- клубови за одрасла и старија лица и
- лични пратилац детета.

2. Услуге подршке за самосталан живот:

- становање уз подршку,
- социјално становање у заштићеним условима
- персонална асистенција,
- обука за самосталан живот.

3. Саветодавно - терапијске и социјално - едукативне услуге:

- превентивне и саветодавно терапијске услуге,
- СОС телефон,

4. Услуге смештаја:

- привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу,
- сигурна кућа за жртве насиља

Друга права и посебни облици социјалне заштите о чијем обезбеђењу се стара Град су:

1. једнократне новчане помоћи,
2. опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу,
3. помоћ уaturi
  - бесплатан оброк („Народна кухиња„),
  - пакети хране,
  - пакети хигијене,
  - огрев.
4. право на бесплатне аутобуске карте за средњошколце из приградских насеља;
5. право на накнаду трошкова сахрањивања;
6. изузетне и интервентне новчане помоћи.

2. ОБЛАСТ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Област финансијске подршке породици са децом регулисана је Законом о финансијској подршци породици са децом ("Службени гласник РС", бр. 113/17, 50/18, 46/21-одлука УС, 51/21-одлука УС, 53/21-одлука УС и 66/21).

Породично-правна заштита деце и породице обезбеђује се у центрима за социјални рад на територији општине или града на којој корисник једног од наведених права има пребивалиште као и у одговарајућим службама локалних органа власти.

Област породично-правне заштите регулише породична примања, као и услове и поступке за добијање породичних примања. Овим законима држава се ставља у улогу заштитника деце и материнства.

Права прописана овим законима остварују се у центрима за социјални рад на територији општине или града на којој корисник једног од наведених права има пребивалиште као и одговарајућим службама локалних органа власти.

Права по основу Закона о финансијској подршци породици са децом су:

1. Накнада зараде, односно накнада плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета,
2. Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета,
3. Родитељски додатак
4. Дечији додатак
5. Накнада трошкова бравка у предшколској установи за децу без родитељског старања,
6. Накнада трошкова бравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју и децу са инвалидитетом,
7. Накнада трошкова бравка у предшколској установи за децу корисника новчане социјалне помоћи,
8. Регресирање трошкова бравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица.

Накнаду зараде, односно накнаде плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, остварују запослени код правних и физичких лица, лица која самостално обављају делатност, као и један од усвојилаца, хранитељ, односно старатељ детета, када у складу са прописима о раду користе наведено одсуство.

Основица накнаде зараде утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће или породилског одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће.

Основица накнаде зараде запосленог који је засновао радни однос након рођења детета, утврђује се на основу збира месечних основица на који се плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу отпочињања одсуства по заснивању радног односа.

Месечна основица накнаде зараде добија се дељењем збира горе наведених основица са 18 и не може бити већа од три просечне месечне зараде у РС.

Право на родитељски додатак

Прописано је Законом о финансијској подршци породици са децом. Овим правом предвиђа се да родитељски додатак остварује мајка за своје прво, друго, треће и четврто дете под условом да је држављанин Републике Србије и да има пребивалиште у РС.

Право на родитељски додатак остварује мајка која непосредно брине о детету за које је поднела захтев, чија деца претходног реда рођења нису смештена у установу социјалне заштите, хранитељску породицу или дата на усвојење и која није лишена родитељског права у односу на децу претходног реда рођења, о чему уверење издаје надлежни орган старатељства.

Право на дечији додатак

Остварује један од родитеља, за прво, друго, треће и четврто дете, који непосредно брине о детету, под условом да је држављанин Републике Србије и да има пребивалиште у РС или страни држављанин који има статус стално настањеног странца у РС. Ово право под једнаким условима може остварити и старатељ детета, за највише четворо сопствене деце у породици и за свако дете без родитељског старања о коме непосредно брине.

Дечији додатак припада деци која живе и похађају програм припреме детета пред полазак у основну школу у оквиру предшколског васпитања и образовања на територији Републике Србије.

Дечији додатак припада деци која живе, школују се и редовно похађају наставу на територији Републике Србије, ако међународним споразумом није другачије одређено.

Дечији додатак припада детету ако има својство ученика основне школе, односно својство редовног ученика средње школе, односно верске школе цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице до завршетка средњошколског образовања, а најдуже до навршених 20 година живота.

Дечији додатак припада и детету које из оправданих разлога не започне школовање у основној или средњој школи, односно верској школи цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице, односно које започне школовање касније или прекине школовање у својству редовног ученика у средњој школи, односно верској школи цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице и то за све време трајања спречености, до завршетка средњошколског образовања а најдуже до 21 године живота.

Дечији додаток припада за дете са сметњама у развоју и дете са инвалидитетом за које је донето мишљење интерресорне комисије, све док је обухваћено васпитно образовним програмом и програмом оспособљавања за рад, а за дете над којим је продужено родитељско право најдуже до 26 година.

Износ дечијег додатка за једнородитељске породице и старатеље, увећава се за 30 %, а за родитеље детета са сметњама у развоју и детета са инвалидитетом, за које је донето мишљење Комисије и за дете које остварује додаток за помоћ и негу другог лица, а које не користи услуге смештаја, увећава се за 50 %.

Деца предшколског узраста са сметњама у развоју и деца са инвалидитетом, као и корисника новчане социјалне помоћи, имају право на накнаду трошкова боравка у предшколској установи која има решење министарства надлежног за послове просвете о верификацији, у висини учешћа корисника у цени услуге.

Поступак ради остваривања права на услуге наведене у одредбама Одлуке о остваривању права у области социјалне заштите из надлежности града Суботице („Службени лист Града Суботице”, број 40/13, 15/14-исп., 7/15, 44/16, 37/17 и 35/19), заинтересована лица могу покренути у Центру за социјални рад, у Суботици, Алексе Шантић бр. 27, тел. 024/ 548–220, и у Секретаријату за друштвене делатности, Градске управе града Суботице, предајом захтева на шалтерима Услужног центра, Градске Управе града Суботице, лично, на адреси Трг Слободе 1, Суботица, или се телефонским путем интересовати на тел. 024/626-888.

II. СУБВЕНЦИЈЕ

Субвенције у јавним предузећима су променљива категорија, те напомињемо да у овом водичу дајемо оквирне информације о истима, које могу бити подложне променама. С тога смо код сваког јавног предузећа предочили и контакт телефоне.

1. ТЕЛЕКОМ СРБИЈА - ПРОДАЈА И БРИГА О КОРИСНИЦИМА; СЕКТОР ЗА ПРОДАЈУ РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИМ КОРИСНИЦИМА; СЛУЖБА ЗА ПРОДАЈУ РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИМ КОРИСНИЦИМА – СУБОТИЦА

Телеком Србија одобрава повластице за категорију физичких лица чији је степен инвалидности тј. телесног оштећења од 70% до 100%. Повластице које овакви корисници остварују по услугама су следеће:

Постпејд тарифе за особе са инвалидитетом:

за слепе особе – тарифа 0 динара месечно:

- 40 минута - бесплатни позиви у оквиру мтс мреже и
- 10 минута - бесплатни позиви изван мтс мреже.

Потребна документација:

- Оригинал или оверена копија решења о туђој нези коју је издао Фонд за ПИО или Центар за соц. Рад
- Потврду од Савеза слепих Србије, у којој су наведи број личне карте и ЈМБГ
- Важећа лична карта

- У случају да особа са оштећеним видом није у могућности да лично потпише уговор, то ће моћи да уради својим факсимилом или у његово име овлашћено лице
- Школска деца (у пратњи родитеља или старатеља који потписују уговор у име детета) и студенти могу да остваре ово право на основу Решења Комисије о разврставању.

За глуве особе – тарифа 120 динара месечно:

- 300 СМС-ова у домаћем саобраћају у оквиру месечне накнаде.

Потребна документација:

- оригинал или оверену копију решења о телесном оштећењу од 70% (Решење ПИО) за кориснике који имају такво решење
- корисници који немају решење о телесном оштећењу треба да приложе оригинал лекарског налаза оториноларинголога из којег се види да постоји оштећење слуха од преко 90 db
- Школска деца (у пратњи родитеља или старатеља који потписују уговор у име детета) и студенти могу да остваре ово право на основу Решења Комисије о разврставању
- важећу личну карту.

За остале особе са инвалидитетом – тарифа 60 динара месечно:

- 20 минута - бесплатни позиви у оквиру мтс мреже
- 5 минута - бесплатни позиви изван мтс мреже
- 25 СМС-ова у домаћем саобраћају у оквиру месечне накнаде.

Потребна документација:

- оригинал или оверену копију решења о висини и степену телесног оштећења који издаје Фонд ПИО
- важећу личну карту
- легитимацију за превоз, оверену за текућу годину
- у случају да особа са инвалидитетом није у могућности да лично потпише уговор, то можда уради овлашћена особа.

За остваривање ових права обратите се најближем корисничком сервису Телеком Србије:

- на адреси у Првомајској улици, бр. 8:

- * од понедељка до петка радно време пословнице је од 08.00 – 21.00
- * суботом радно време пословнице је од 08.00 - 17.00

- на адреси Корзо, бр. 1:

- * од понедељка до петка радно време пословнице је од 08.00 - 21.00
- суботом радно време пословнице је од 08.00 – 17.00

Број контакт центра је 0800/100100, односно имејл: info@telekom.rs

2. ТЕЛЕНОР Д.О.О. БЕОГРАД

Теленор продавница се у Суботици налази на Тргу слободе 2.

Радно време: од понедељка до петка од 8 до 21 часова, суботом од 8 до 18 часова.

Број контакт центра је 063/9000

Пакети за особе са инвалидитетом:

1. Пакет Особе са инвалидитетом 2

-Месечна претплата 995 динара:

- СМС поруке укључене у претплату-1000 (у националном саобраћају)
- Количина МБ укључена у претплату- 2000 (у националном саобраћају)

2. Пакет Особе са инвалидитетом

- Месечна претплата 600 динара:
- Динара укључено у месечну претплату - 1000

Потребна документација:

1. Слепа лица

- важећа лична карта
  - оригинал или оверена фотокопија решења о туђој нези које издаје Фонд ПИО или Центар за социјални рад
  - потврда Савеза слепих Србије
- Уколико особа није у стању да самостално потпише уговор, може га потписати и друга особа у њено име уз личну карту и специјално оверено овлашћење.

2. Глува лица

- важећа лична карта
- оригинал или оверена фотокопија решења о телесном оштећењу слуха које издаје Фонд ПИО

3. Остале категорије особа са инвалидитетом (ратни и мирнодопски војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, особе оболеле од дистрофије, параплегије, квадриплегије, церебралне и дечије парализе, лица којима је у складу са прописима о ПИО утврђена категорија инвалидности)

- важећа лична карта
- оригинал или оверену копију решења о висини и степену телесног оштећења који издаје Фонд ПИО или надлежни државни орган
- оригинал или оверена копија решења о туђој нези који издаје Фонд ПИО или Центар за социјални рад

3. ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ “ПОШТА СРБИЈЕ” - ПОШТА НЕТ

50% попушта на цену месечне претплате која вежи за пакет без уговорне обавезе, за особе са посебним потребама.

За остваривање ових права може се обратити корисничком сервису:

- **на адреси Парк Рајхла Ференца 17, Суботица или на бројеве телефона: 0800 201 200 или 011/3641999**

4. ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА ДОО БЕОГРАД: ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СУБОТИЦА И ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ “СУБОТИЦАГАС” – СУБОТИЦА

Сходно Уредби о енергетски угроженом купцу прописују се критеријуми, начин заштите, услови, рокови и поступак за утврђивање статуса енергетски угроженог купца, извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије или природног гаса, под посебним условима и начину вођења евиденције енергетски угрожених купаца. **Енергетски угрожен купац** је купац из категорије домаћинство (појединац, породица) који живи у стамбеној јединици са једним мерним местом на коме се мери потрошња електричне енергије односно природног гаса. Енергетски угрожен купац је и домаћинство чијем члану због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије или природног гаса може бити угрожен живот или здравље.

Критеријуми за стицање статуса енергетски угроженог купца су: укупан месечни приход домаћинства, број чланова домаћинства и имовно стање.

Остварени укупни месечни приход домаћинства усклађује се два пута годишње са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци на основу података Републичког завода за статистику, и то: 1. априла и 1. октобра текуће године.

Поред прихода, услов за стицање статуса енергетски угроженог купца је непоседовање другог стамбеног простора, осим стамбеног простора који одговара потребама домаћинства.

Поступак за стицање статуса енергетски угроженог купца покреће се подношењем захтева надлежном органу јединице локалне самоуправе (**Градска управа града Суботице – предаје се у услужном центру Градске управе града Суботице**).

Захтев треба да садржи податке о подносиоцу захтева и члановима домаћинства, а нарочито о:

- 1) пребивалишту и сродству за подносиоца захтева и чланове домаћинства,
- 2) укупним месечним примањима и приходима подносиоца захтева и чланова домаћинства, да су деца старија од 15 година на редовном школовању, а за незапослено лице, односно корисника новчане накнаде по прописима којима се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености, статус незапослености,
- 3) непокретностима које имају у својини подносилац захтева и чланови домаћинства из места пребивалишта и места рођења
- 4) утврђеном порезу на имовину подносиоца захтева и чланова домаћинства из места пребивалишта и из места рођења,

- 5) снабдевачу и мерном уређају за испоручену електричну енергију, односно природни гас (последњи рачун за електричну енергију, односно последњи рачун за природни гас).

Докази се прибављају за месец који претходи месецу подношења захтева.

У случају да подносилац захтева нема уговор о продаји електричне енергије односно природног гаса, односно уколико рачун не гласи на његово име, захтев садржи и податке о закупу стана или неки други документ којим се доказује да домаћинство борави у стану у коме је купац по уговору о продаји електричне енергије односно природног гаса друго лице.

Корисници права на новчану социјалну помоћ и дечијег додатка, стичу статус енергетски угроженог купца на основу акта надлежног органа којим је стечено неко од тих права.

Решење о стицању статуса енергетски угроженог купца издаје надлежни орган (**Градска управа града Суботице**) јединице локалне самоуправе и то решење садржи податке о количини електричне енергије или природног гаса за који се умањује месечна обавеза и рок важења решења.

Решење се издаје са роком важења најдуже до краја календарске године, по истеку рока подноси се нови захтев.

Ако у року важења решења настану промене у подацима на основу којих је решење издато, ималац статуса енергетски угроженог купца је дужан да органу који је издао решење поднесе захтев за измену решења, у року од 30 дана од дана настанка промене, уз захтев се прилаже документација о насталим променама.

Енергетски угрожен купац губи овај статус уколико престане да испуњава горе наведене услове. Новчаном казном од 5.000 до 10.000 динара казниће се ималац статуса енергетски угроженог купца који поступи супротном од горе наведеног.

Енергетски угрожен купац стиче право на умањење месечне обавезе за одређене количине електричне енергије на следећи начин:

1. за домаћинство са једним чланом од 120 kWh месечно
2. за домаћинство са два и три члана од 160 kWh месечно
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 200 kWh месечно
4. за домаћинство са шест и више чланова од 250 kWh месечно.

Умањење месечне обавезе утврђује се множењем количине под 1., 2., 3., 4., са вишом дневном тарифом из зелене зоне за потрошаче из категорије Широка потрошња са двотарифним мерењем увећаном за 10%.

Енергетски угрожен купац стиче право на умањење месечне обавезе за одређене количине природног гаса, за месеце јануар, фебруар, март, октобар, новембар и децембар на следећи начин:

1. за домаћинство са једним чланом од 35 м3 месечно
2. за домаћинство са два и три члана од 45 м3 месечно
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 60 м3 месечно
4. за домаћинство са шест и више чланова од 75 м3 месечно.

Умањење месечне обавезе утврђује се множењем количине под 1., 2., 3., 4., са тарифом “енергент” за потрошаче из групе домаћинства које снабдева ЈП “Србијагас” увећаном за 5%.

Енергетски угрожен купац може стећи право на умањење месечне обавезе само за одређене количине електричне енергије односно природног гаса, а не кумулативно.

Енергетски угрожен купац има право на умањење месечне обавезе ако је месечна потрошња мања или једнака четворострукој количини електричне енергије од количине:

1. за домаћинство са једним чланом од 120 kWh месечно,
2. за домаћинство са два и три члана од 160 kWh месечно,
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 200 kWh месечно,
4. за домаћинство са шест и више чланова од 250 kWh месечно.

Уколико је остварена месечна потрошња електричне енергије већа од четвороструке, а мања или једнака од 6,5 пута утврђене количине:

1. за домаћинство са једним чланом од 120 kWh месечно
2. за домаћинство са два и три члана од 160 kWh месечно
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 200 kWh месечно
4. за домаћинство са шест и више чланова од 250 kWh месечно, енергетски,

угрожен купац има право на половину умањења месечне обавезе у односу на горе наведено.

Енергетски угрожен купац чија је остварена месечна потрошња електричне енергије већа од 6,5 пута од горе наведених количина, нема право на умањење месечне обавезе.

Енергетски угрожен купац има право на умањење месечне обавезе за одређене количине природног гаса, ако је месечна потрошња, у обрачунском периоду, мања или једнака двострукој количини природног гаса:

1. за домаћинство са једним чланом од 35 м3 месечно
2. за домаћинство са два и три члана од 45 м3 месечно
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 60 м3 месечно
4. за домаћинство са шест и више чланова од 75 м3 месечно.

У случају да је остварена месечна потрошња природног гаса већа од двоструке, а мања или једнака од 2,5 пута следеће утврђене количине:

1. за домаћинство са једним чланом од 35 м3 месечно
2. за домаћинство са два и три члана од 45 м3 месечно
3. за домаћинство са четири и пет чланова од 60 м3 месечно
4. за домаћинство са шест и више чланова од 75 м3 месечно, угрожени купац има право на половину умањења месечне обавезе у односу на горе наведено.

Угрожени купац чија је остварена месечна потрошња природног гаса већа од 2,5 пута од горе наведених количина, нема право на умањење месечне обавезе.

За остваривање ових права може се обратити корисничком сервису Електродистрибуција Суботица:

- на адреси Сегедински пут 22-24, од 08:00-16:00 или на телефон број 0800/220-021 и 024/619-300

За остваривање ових права може се обратити корисничком сервису "Суботицагас"- Суботица:

- на адреси Јована Микића 58 или на телефон 024/641-200

5. ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПОШТА СРБИЈЕ" - РЕГИОНАЛНА РАДНА ЈЕДИНИЦА У СУБОТИЦИ

Радна јединица поштанског саобраћаја Суботица, која пружа услуге из поштанске делатности даје повластице слепим и слабовидим особама.

Према Ценовнику поштанских услуга у унутрашњем поштанском саобраћају и услуга новчаног пословања, слепа и слабовида лица су ослобођена од поштарине чији је садржај секограм (Секограм је отворена пошиљка масе до 7кг, која садржи тисковине са знацима који у намењени слепим и слабовидим лицима. Димензије секограма одговарају димензијама за писмо). Наведено се односи и на слање секограма у иностранство, изузев поштарине за посебну услугу Авионска пошиљка.

За остваривање овог права потребно је обратити се корисничком сервису поштанског саобраћаја Суботица:

- на адреси Првомајска 2 или на телефонски број 024/634-060

6. ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "СУБОТИЧКЕ ПИЈАЦЕ"- Суботица

Од стране купаца, приликом обраћања предузећу са молбом усмено, као и у писменој форми са проблематиком, руководство предузећа у границама својих финансијских и техничких могућности изналази решења за те случајеве и обезбеђује услове који су за обе стране изводљиви и коректни.

Закупци односно корисници пијачних јединица, као носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, старији од 65 година, имају право на попуст од 100 динара на закупнину која се плаћа на месечном нивоу за пијачне јединице, изузев пословних простора, доксева за достан и сопствене витрине.

За остваривање овог права може се обратити корисничком сервису "Суботичке пијаче":

- на адреси Ђуре Ђаковића 23/1 или на телефонски број 024/555-013

7. ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПАРКИНГ"

Јавно комунално предузеће "Паркинг" Суботица, у смислу Решења о јавним паркиралиштима, издаје повлашћену паркинг карту станару, за једно возило у

власништву или инвалиду за једно возило обележено налепницом. Станари остварују право на повлашћењу паркинг карту ако су пријављени на адреси на подручју одређене зоне из наведеног Решења.

Паркинг места за инвалидна лица могу да користе инвалиди којима су оштећени екстремитети битни за управљање возилом, лица оболела од дистрофије, параплегије, мултиплекс склерозе и церебралне парализе, са најмање 70% телесног оштећења, лица која имају оштећење вида најмање 90%, ратни и мирнодопски војни инвалиди, цивилни инвалиди рата од I до IV групе инвалидности и лица на дијализи, ако им возило служи за њихов лични превоз.

Овим лицима Предузеће издаје налепницу за означавање возила, инвалидног или оболелог лица или члана заједничког домаћинства.

Повлашћена паркинг карта издаје се за календарску годину.

Инвалиди којима је издата повлашћена паркинг карта користе паркинг места која се у складу са прописима о безбедности саобраћаја посебно означавају.

Инвалиди – корисници повлашћене паркинг карте паркинг места која су посебно означена користе без обавезе плаћања накнаде.

За остваривање овог права може се обратити корисничком сервису ЈКП “Паркинг”:

- на адреси Ђуре Ђаковића број 23/II, од понедељка до петка од 07:00-17:00 или суботом од 07:00 до 14:00 или на телефонски број 0800 333 024 (бесплатно са фиксног телефона) или 024/694-200

8. ЈП ЗА ПРЕВОЗ ПУТНИКА У ГРАДСКОМ И ПРИГРАДСКОМ САОБРАЋАЈУ “СУБОТИЦА-ТРАНС”

Повластице које се односе на градски и приградски превоз:

Повластица 50%

Повластица 50% могу користити следећи путници уз приказ легитимације, односна адекватне документације:

1. ратни војни и мирнодопски инвалиди од III до X категорије,
2. деца од 6 до 10 година старости
3. цивилни инвалиди рата од III до X категорије.

Повластица 100% (бесплатан превоз)

Право на бесплатан превоз имају:

1. деца до 6 година старости (само са пратиоцем, који са собом може водити највише двоје деце)
2. народни хероји
3. слепа лица
4. изабрани делегати савезне, републичке и покрајинске скупштине,
5. органи надлежни за контролу саобраћаја, радници полицијских служби у униформи,
6. ратни војни инвалиди I и II категорије.

Корисници предњих повластица сем радника полицијских служби у униформи стичу право наведене повластице само уз приказ легитимације. Лица старија од 65 година стичу право наведене повластице уз приказ легитимације за лица старија од 65 година.

Повластице које се односе на међународне линије:

1. деца од 0 - 5 година возе се бесплатно осим ако траже посебно седиште
2. деца од 6 -12 година и деца од 0 - 5 година уколико траже посебно седиште, имају попуст 50%
3. студенти уз приказ индекса, имаоци ђачке легитимације издате у Мађарској (DIÁKIGAZOLVÁNY), као и имаоци ISIC, EURO<26 картица имају попуст од 30% у једном смеру на линији за Сегедин

МЕСЕЧНЕ ПРЕТПЛАТНЕ КАРТЕ

Месечна карта за градски превоз за раднике и грађане - за неограничени број путовања.....2.574,00 РСД

Месечна карта за градски превоз за ученике и студенте - за неограничени број путовања.....1.690,00 РСД

Месечна карта за градски превоз за пензионере и лица старија од 65 година са пребивалиштем на територији Града Суботице - за неограничени број путовања.....1014,00 РСД

ПОЛУМЕСЕЧНЕ ПРЕТПЛАТНЕ КАРТЕ

Полумесечна карта за градски превоз за раднике и грађане - за неограничени број путовања.....1.287,00 РСД

Полумесечна карта за градски превоз за ученике и студенте - за неограничен број путовања.....845,00 РСД

Полумесечне карте за градски превоз важе за другу половину месеца, односно од 16.-ог у месецу па до краја месеца.

Месечна карта за градски превоз важи за текући месец и први радни дан у наредном месецу.

За остваривање овог права може се обратити корисничком сервису "Суботицатранс":

- на адреси Сенђански пут 5 или на телефонски број 024/555-566 (бесплатна телефонска линија 0800 024 001)

Износ субвенције за услуге градског и приградског превоза које пружа ЈП "Суботица-транс" Суботица остварују:

1. у висини од 100% цене месечне карте за превоз у градском саобраћају лица старија од 65 година, са пребивалиштем на територији Града Суботица, чија месечна примања не прелазе 321% износа новчане социјалне помоћи коју би појединац остварио по закону којим се уређује област социјалне заштите;

2. у висини 100% цене појединачне карте за возњу на релацији у приградском саобраћају од места пребивалишта до насељеног места Суботица, и 100% цене месечне карте у оквиру насељеног места Суботица, лица старија од 65 година са пребивалиштем у насељеним местима на територији Града Суботице, осим насеља

Суботица, чија месечна примања не прелазе 321% износа новчане социјалне помоћи коју би појединац остварио по закону којим се уређује област социјалне заштите.

Захтев за остваривање субвенционисане цене подноси се Секретаријату за друштвене делатности Градске управе.

9. ЈКП “ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА”, ЈКП “ЧИСТОЋА И ЗЕЛЕНИЛО” И ЈКП “ДИМНИЧАР”

Износ субвенције у висини од 50% цене услуга остварује корисник комуналних услуга као појединац или члан његове породице, уколико остварује:

- 1) права као ратни војни инвалиди који су остварили својство односно право као учесници оружаних акција после 17. августа 1990. године и за време агресије НАТО снага на СРЈ;
- 2) права као чланови породице погинулих бораца и умрлих војних инвалида.

Износ субвенције у висини од 30% цене услуга остварује

1. Закупац стана који је, као лице у стању социјалне потребе, добио стан у закуп намењен за социјално становање, по прописима Града Суботице;

2. Корисник комуналних услуга као појединац или члан његове породице, уколико остварује:

- 1) право на додатак за помоћ и негу другог лица за дете по основу закона којим се уређује област социјалне заштите;
- 2) месечна новчана примања по прописима из борацке и инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата;
- 3) права као мирнодопски војни инвалид;
- 4) права по прописима о правима цивилних инвалида рата Републике Србије;
- 5) права као учесник ратова после 17. августа 1990. године и за време агресије НАТО снага на СРЈ, уколико су укупна месечна примања породице мања од двоструког износа новчане социјалне помоћи на коју би породица имала право по закону којим се уређује област социјалне заштите;
- 6) право на пензију у износу мањем од 150% износа новчане социјалне помоћи коју би појединац остварио по закону којим се уређује област социјалне заштите, живи сам у домаћинству и не поседује други стамбени простор осим стамбеног простора који по републичким прописима одговара потребама појединца (једна соба по члану домаћинства плус још једна соба);

7) право на пензију и живи у домаћинству у коме нема радно способних чланова домаћинства под условом да приходи по члану домаћинства не прелазе износ од 130% износа новчане социјалне помоћи коју би појединац остварио по закону којим се уређује област социјалне заштите и не поседује други стамбени простор осим стамбеног простора који по републичким прописима одговара потребама породице

(једна соба по члану домаћинства плус још једна соба);

8) право на новчану социјалну помоћ и живи у домаћинству у коме нема радно способних чланова.

Износ субвенције у висини од 20% цене услуга остварује корисник комуналних услуга као појединац или члан његове породице, уколико остварује права као учесник ратова после 17. августа 1990. године и за време агресије НАТО снага на СРЈ, уколико су укупна месечна примања породице мања од троструког износа новчане социјалне на коју би породица имала право по закону којим се уређује област социјалне заштите.

Захтев за остваривање субвенционисане цене подноси се Секретаријату за друштвене делатности Градске управе.

Бесплатна инфо линија ЈКП “Чистоћа и зеленило”: 0800 151 152, тел. 024/620-444 , адреса Јожефа Атиле бр. 4, 24000 Суботица.

Бесплатна инфо линија ЈКП “Водовод и канализација”: 0800 000 024, тел. 024/557711, адреса Трг Лазара Нешића бр. 9/а, 24000 Суботица.

Може се обратити корисничком сервису ЈКП “Димничар” на адреси Браће Радић 50 или путем бесплатне корисничке линије 0800 024 022 или 024 553 072 или 062 793 383

10. ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ “СУБОТИЧКА ТОПЛАНА”

Износ субвенције у висини од 50% цене услуга (испука топлотне енергије-тарифни елемент површина или инсталисана снага) остварује корисник комуналних услуга као појединац или члан његове породице, уколико остварује:

1) права као ратни војни инвалиди који су остварили својство односно право као учесници оружаних акција после 17. августа 1990. године и за време агресије НАТО снага на СРЈ;

2) права као чланови породице погинулих бораца и умрлих војних инвалида.

Захтев за остваривање субвенционисане цене подноси се Секретаријату за друштвене делатности Градске управе.

Бесплатна инфо линија ЈКП “Суботичка Топлана: 0800 105 100, тел. 024/548-200, адреса Сегедински пут 22. 24000 Суботица.

11. ЈКП “ПОГРЕБНО” СУБОТИЦА

Јавно комунално предузеће “Погребно” Суботица свим лицима одобрава при куповини гробнице исплату на 4 једнаке месечне рате, без камате.

При продаји погребне опреме, као и при пружању услуга превоза и церемонијала сахране, лицима се без обзира на статус и примања, одобрава одложено плаћање у више једнаких месечних рата, без обрачунавања камате.

За остваривање овог права можете се обратити корисничком сервису ЈКП "Погребно" на адреси Трг Жртава Фашизма бр.1 или на телефонски број 024/66 55 44 (0-24)

12. ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА СУБОТИЦА

У оквиру посебних акција Градска библиотека излази у сусрет својим суграђанима нудећи попуст приликом учлањења. У оквиру прославе рођендана Библиотеке који се обележава 13. октобра, недеља у којој пада дан 13. је обележена разним активностима везаним за прославу. Тада Библиотека нуди суграђанима могућност да се учлане у Библиотеку по цени од 400 динара. Такође, тада опраштају и дугове направљене дужим задржавањем књиге.

Пензионери се током целе године могу учланити у Библиотеку по цени од 500 динара уз приказ последњег чека пензије. Право на групно учлањење имају групе од 10 и више људи по цени од 600 динара по учлањењу. Студенти, такође имају право, уз приказ индекса, да се учлане по цени од 500 динара, студентска акција се реализује током месеца марта. Током трајања квиза "Читам и скитам" основношколци могу да се учлане на дечије одељење по цени од 300 динара, квиз се одржава током фебруара и марта. Деца која похађају предшколске установе могу колективно да се учлане по цени од 150 динара, а васпитачице и учитељице које групно учлањују децу скрећу пажњу на социјално угрожену децу у њиховој групи, те су иста ослобођена плаћања чланарине.

За остваривање ових права Градској библиотеци се грађани могу обратити на адреси Браће Радића бр.01, 24000 Суботица, понедељак, среда и петак од 07.30 до 15.00, уторак и четвртак од 12.00 до 19.30 или на телефонски број: 024/553-115.